

Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS: Door den heer H. Rollman te Bodegraven, van N. N. f 2.50; van Joh. van Roo te Vlaardingenv f 2.50; door den heer J. Wittevan te Polsbroek, van enkele vrienden f 6; door den heer Dane te Rotterdam, eene gift van Mej. N. N. f 1; van N. N. te Nijkerk, een coupon Werk. Schuld, root f 2.97.

Mit de Pers.

Met dat nog hatoeran bedolven zij, hetgeen de pastoor, die de salamet geeft, tot de gasten spreekt. Hij zegt ongeveer het volgende (natuurlijk gewijzigd naar het doel van de salamet): gij oude en wettigen, en gij alle mijne broeders, oudren en jongeren ik heb U allen nitgeuoogd hier mee aan te zittén opdat gij allen getuigen van mijn offeranden zoed zijn, ik zoek het welzijn van mijn kind (of van mijn vrouw, of van mijzelf enz.) want het wezen de soepce, want deze rijk (en dan komt de naam van de schijller toe, die de wijnen) breng ik ook aan den beschermigst van de deus (halooze reksi-dea) en aan den geest van den ontginnen van de deax (tjaka-bakal, dea).

Ik noem nu slechts die twee geesten, doch naar de onderscheidene doeleinden van de salamet: worden er nog wel verschillende meer genoemd.

«Ik vraag», zoo gaat hij verder met zijn hatoeran voort, alle allen om hun zegen en de heltsa-

genoukondig, hulp vanwege het Gouvernement verstrekt door middel van Europeesche of Javaneeze geneesheeren. De enkele dokters djawa, die hier en daar in de hoofdstads plaats, hebben voor een deel hun handen vol met de visitatie en de behandeling in een Gouvernements-ziekenhuis van de Javaneeze heeren. Doch tot gratis behandeling van de Javaneeze (uitgenomen epidemien van cholera en dergelijke) wordt niet verplicht. De kleine man komt er dus niet uit, want van die door het Gouvernement opgeleide Javaneeze geneesheeren in te roepen, want hij kan ze niet betalen. Alleen Javanen zien ik, gaat hij naar een dokteren. Iemand, die van geneeskunde niets weet en voornamelijk werkt met allerlei ranal's en formule's

Het Woord Gods leeren bij het eten is geen gebrek, trouwens een heel klein procent kan lezen, en dat vaak nog maar zeer zeldzaam. Dikwijls is er maar één in een gemeente.

Toch gebeurt het vaak, dat in zoo'n gemeente de personen, die in de nabijheid van den inman wonen, des avonds ten zijnen komen en door hem geleefte uit de schrift hooren lezen, waarna hij voorgaat in gebed. Die inman, of anders de vader van den inman, zal dan zeggen: "Gedenkt, o mijn Onse Vader opgeven, of dat gebed voor het eten. Ook lezen zij, al is het wat groter worden die andere, u thans bekende gebeden en formillen als ook de Tien Geboden en de Twaalf Artikelen des Geloofs. En er zijn vaders, die na den vermostenden arbeid van den dag, des avonds bij een heel klein hampje hun jongen op een zeer primitive manier natuurlijk het lezen leeren, opdat zij later zelf de kitab (het boek, de Bijbel) zouden kunnen lezen.

Ook moet men niet uit het oog verliezen, dat de Roomsche kerk in de Vereenigde Staten heel anders is als die van de oude wereld. De paus moet heel wat politiek gebruiken om de Amerikaanse bisschoppen onder zijn beredertaf te houden. Ook de Roomsche Amerikanen

een zuiveren openbaring van de kerk des  
Heeren in het leven te roepen.

De Fransche roman- en toneelschrijvers gaan onderwerpen behandelen ontleend aan den worstelstrijd voor de reformatie. Victorie Sardou gaf in zijn «Patrie» een roman waarin de strijd voor de reformatie in Zuid-Nederland geteekend wordt; de heer Pierre Loti stelde een drama op waarin de lotgevallen van een Gereformeerd gezin worden

...wan  
veglie  
emen  
ardot